

SAAMELAISKÄRÄJÄLAIN MUUTOSTA VALMISTELEVA TOIMIKUNTA

1. kokous

Aika Ma 14.12.2020 klo 16.00 -18.30

Paikka Etänä, Teams

Läsnä Jäsenet/varajäsenet:
Raimo Piirainen
Mikkel Näkkäljärvi
Juha Jona
Eeva-Maria Maijala
Jenni Pitko
Mirka Soinikoski, poissa
Veronika Honkasalo
Anni-Sofia Niittyvuopio
Eva Biaudet
Mats Löfström, poissa
Tuomas Aslak Juuso
Anne Nuorgam, poissa
Anni Koivisto
Pirita Näkkäljärvi
Martin Scheinin
Kalle Varis
Juha Alakorva
Veikko Feodoroff
Piia Nuorgam
Sarita Kämäräinen

Pekka Timonen (pj)
Johanna Suurpää
Siiri Jomppanen
Johanna Hautakorpi (siht)
Yrsa Nyman (siht)

ASIALISTA

1) Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 16.04.

2) Toimikunnan puheenjohtaja esittelee toimikunnan jäsenet ja varajäsenet

Puheenjohtaja esitteli toimikunnan jäsenet, varajäsenet, asiantuntijat ja sihteeristön.

3) Saamelaiskäräjälain yhteys kansainväliseen alkuperäiskansaoikeuteen

Nyman piti alustuksen aiheesta.

Keskusteltiin YK:n ihmisoikeuskomitean ratkaisusta ja kansainvälisen alkuperäiskansaoikeuden kehityksestä, mukaan lukien FPIC ja alkuperäiskansojen itsemääräämisoikeus.

4) Saamelaiskäräjälakityöryhmän valmistelutyön esittely

Hautakorpi piti alustuksen aiheesta.

Todettiin, että 3 § on toimikunnan keskeinen kysymys.

5) Saamelaiskäräjälain muuttaminen: toimikunnan työn tavoitteet, tehtävä sekä aikataulusuunnitelma

Suurpää esitteli toimikunnan asettamispäätöksen ja Nyman esitteli aikataulusuunnitelman.

Sovittiin, että keskustelua aiheesta jatketaan kohdassa 7.

6) Saamelaiskäräjien puheenvuoro

Juuso piti saamelaiskäräjien puheenvuoron.

7) Yleiskeskustelu toimeksiannosta, sen toteuttamisesta ja työsuunnitelmasta

Keskusteltiin toimikunnan aikataulusta ja kuulemisista.

Sovittiin, että toimikunnan seuraavassa kokouksessa käsitellään 3 § sekä oikaisumenettelyä ja muutoksenhakua. Sitä seuraavassa kokouksessa käsitellään 9 § ja 5 §.

Todettiin, että työssä on tärkeää huomioida kehittynyt kansainvälinen oikeus.

Esivalmistelevan työryhmän tunnistamat osuudet pidettiin hyvänä lähtökohtana työlle. Mahdollisesti tunnistetaan työn kuluessa myös muita mahdollisuuksia kehittää lakia. Tuotiin esille, että äänestysmahdollisuuksiin toivotaan parannuksia.

Päätettiin lisätä saamelaiskäräjien ja eduskuntaryhmien yhteistyöryhmän kokoukset työsuunnitelmaan. Kokouksia pyritään järjestämään ainakin toimikunnan toimikauden alkupuolella ja työn loppuvaiheessa.

Todettiin, että toimikunnan aikataulu on tiukka mutta eduskuntakäsittelyn edellyttämä aika huomioon ottaen siitä ei voida joustaa. Sovittiin, että lisätään ainakin yksi toimikunnan kokous tammi-helmikuulle.

Kuulemisista todettiin, että viime kierroksella järjestettiin laajoja kuulemisia, minkä vuoksi kuulemisia voidaan mahdollisesti järjestää strukturoidummin tällä kertaa. Kuulemiset tulee toteuttaa etänä. Jäseniä pyydettiin pohtimaan mahdollista tarvetta kuulla asiantuntijoita. Esitettiin, että toimikunnan tulee kuulla Sámi Árvvut ry:tä, jonka jäsenet olivat osapuolina ihmisoikeuskomitean toisessa päätöksessä.

Toimikunnan työskentelytavasta todettiin, että jatkossa sihteeristö tuottaa pykäläluonnoksia ja alustavia perusteluita, joita lähetetään toimikunnalle ennen kokouksia. Ennen tätä voidaan toimikunnassa käydä tietystä aiheesta alustava keskustelu suhteellisen löyhän aineiston perusteella.

8) Viestintä toimikunnan työstä

Päätettiin seuraavista viestintää koskevista linjauksista:

- Puheenjohtaja viestii koko toimikunnan puolesta, jos on viestittävää.
- Jokainen voi viestiä omista käsityksistä ja painopisteistä.
- Jokaisella on oikeus ja suorastaan velvollisuus pitää oma viiteryhmänsä informoituna.
- Keskustelut toimikunnassa ovat kuitenkin luottamuksellisia. Kaikilla pitää olla mahdollisuus puhua toimikunnassa vapaasti ilman pelkoa, että oma näkökulma tulee julkiseksi kesken prosessin.
- Viestinnässä tulee huomioida, että mistään ei ole lopullisesti sovittu ennen kuin kaikesta on sovittu.

9) Alustavaa keskustelua muokattavista säännöksistä

Keskusteltiin siitä, onko työryhmän muistiossa identifioitu kaikki ne pykälät, joita tulee muokata.

Todettiin, että neuvotteluvaihtoiteesta on tarkoitus laatia tiivis pohjoismainen vertailu ja vaihtoehtoisia ehdotuksia. Pienselvityksiä ei ole suunnitteilla ja aikataulu on tiukka, mutta katsotaan tarvittaessa, jos tarpeita ilmenee. Toiveita tältä osin pitää esittää viimeistään alkuvuodesta.

Juuso totesi, että 5 §:ää on syytä kehittää ottaen huomioon, että kyse on itsehallintoelimen toimivaltasäännöksestä. Lisäksi vaaleja koskevaa sääntelyä on tarpeen arvioida kokonaisuutena. Juuso viittasi myös saamelaisten oikeuteen määrittellä oman itsehallintoelimensä poliittinen rakenne.

Saamelaiskäräjien rahoituksesta todettiin, että toimikunta voi tältä osin ainoastaan esittää perusteltuja odotuksia.

Scheinin kertoi vuonna 1992 esillä olleesta ehdotuksesta, jonka mukaan saamelaiskäräjät voisi tehdä aloitteita eduskunnalle. Mahdollisesti saamelaiskäräjien kertomuksen yhteyteen voisi luoda tällaisen rakenteen.

10) Seuraavat kokoukset

Sovittiin, että kokouksia järjestetään ensisijaisesti maanantaisin alkuillasta. Seuraava kokous pidetään ma 18.1.2021 klo 16-18.30.

11) Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

12) Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 17.55.